

(189. 5.)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.
(Ingezonden bij brief van 10 December 1915).

In het Verslag betreffende dit wetsontwerp is tot Minister PLEYTE de wensch gericht dat hij zou terugkomen op het in de Memorie van Toelichting te kennen gegeven voornemen om verdere overeenkomsten in zake den verkoop van 's lands voortbrengselen van land- en mijnbouw alleen aan de bekrachtiging van den wetgever te onderwerpen, indien daarvoor in bepaalde gevallen bijzondere aanleiding bestaat, en aan de Kamer zou mededeelen, dat ook in den vervolge overeenkomsten als de hierbedoelde aan die bekrachtiging zullen worden onderworpen. De ondergeteekende moet zich uiteraard bepalen tot de toezegging dat hij dien wensch aan zijn voornoemden ambtgenoot zal overbrengen.

Hij moge echter naar aanleiding van de beschouwingen in het Verslag het volgende doen opmerken.

In de eerste plaats is in het Verslag aangegeekend, dat de in de Memorie van Toelichting gebezigde woorden: „en zij geen onderwerpen bevat, waaromtrent de wetgever geacht kan worden zich de beslissing te hebben voorbehouden” niet duidelijk zijn. Bedoeld is, dat de overeenkomst geen onderwerpen bevat waaromtrent wettelijke regeling is voorgeschreven of ten aanzien waarvan de behoefte aan wettelijke regeling op eenigerlei wijze door den wetgever is uitgesproken.

Voorts wordt in het Verslag opgemerkt dat ook in gevallen, waarin medewerking van den wetgever niet noodzakelijk is, die medewerking toch gewenscht kan zijn. Het komt den ondergeteekende echter voor dat, in verband met het vierde lid van artikel 61 der Grondwet, alléén de behoefte beslissend kan zijn.

Volgens het Verslag werd het bepaaldelijk „raadzaam” geacht voor overeenkomsten betreffende den verkoop van 's lands producten, welke in normale tijden voor eene reeks van jaren plegen te worden gesloten, de goedkeuring des wetgevers te blijven vragen. De ondergeteekende moge er de aandacht op vestigen dat de beantwoording van de vraag, of behoefte aan wettelijke regeling bestaat, niet afhankelijk is van den duur dezer overeenkomsten, noch ook van de omstandigheid dat de overeenkomst 's lands voortbrengselen betreft, maar dat voor die beantwoording te rade moet worden gegaan met den inhoud der overeenkomst. In de onderwerpelijke overeenkomst nu worden, wat de verplichtingen van den lande met betrekking tot den verkoop der landsvoortbrengselen aangaat, slechts twee zaken geregeld; vooreerst wordt daarin vastgelegd dat, indien en voor zoover die voortbrengselen door de Regeering ten verkoop in Nederland worden bestemd, voor dien verkoop van geen andere tusschenkomst dan die der Nederlandsche Handel Maatschappij zal worden gebruik gemaakt, zolang althans deze maatschappij aan alle voor haar uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen getrouw voldoet, en in de tweede plaats, dat haar daarvoor éen vast commissieloon zal worden uitbetaald. Dat het hier zou gelden de beschikking over lands-eigendom, gelijk het in het Verslag wordt genoemd, kan de ondergeteekende niet beamen. Welke voortbrengselen ten verkoop in Nederland zullen worden bestemd en tot welke hoeveelheden, wordt in de overeenkomst geregeld: de Regeering heeft zich ten dezen aanzien alleen te gedragen naar de wettelijke bepalingen, die op het stuk van de beschikking over lands-eigendom alreeds zijn gegeven, met name, wat de producten betreft, in de artikelen 15 en 18 der Indische Comptabiliteitswet, waaruit deze overeenkomst eigenlijk als een maatregel van uitvoering voortvloeit. Er zou dus moeten vaststaan dat beide genoemde zaken regeling bij de wet behoeven. In het

Verslag is betoogd dat bij de behandeling der overeenkomst in de Staten-Generaal beter dan bij de behandeling der Indische begroting ter sprake zou kunnen komen in hoever het wenschelijk is de producten in Nederland te verkoopen.

De overeenkomst regelt te dezer zake echter niets; ondanks haar kunnen alle producten desgewenscht in Indië of elders buiten Nederland zonder tusschenkomst van de Nederlandsche Handel Maatschappij worden verkocht.

De vraag, waar de verkoop zal plaats hebben kan dus evengoed bij de beraadslaging over de begroting worden behandeld en zelfs nog beter, omdat de Middelenwet een aanknooppingspunt daarvoor aanbiedt.

Niet ontkend kan worden dat de behandeling van de overeenkomst aanleiding kan geven tot de bespreking van de vraag of het wenschelijk is den verkoop aan de Handel Maatschappij of aan eene andere maatschappij op te dragen.

Wanneer die bespreking er toe zou leiden om de goedkeuring aan de overeenkomst te onthouden, zou inderdaad onmiddellijk een andere weg kunnen worden ingeslagen, terwijl anders zou moeten worden gewacht op den afloop van de overeenkomst, maar het schijnt twijfelachtig of die overweging alleen van voldoende beteekenis is om de overeenkomst aan de goedkeuring der Staten-Generaal te onderwerpen, daar toch tal van overeenkomsten buiten hunne bemoeienis gesloten worden.

Wat de voorwaarden der overeenkomst aangaat moge opgemerkt worden, dat in artikel 75 der Indische Comptabiliteitswet reeds is voorgeschreven aan welke verplichtingen ieder, die met den verkoop van Gouvernementsproducten in Nederland wordt belast, moet voldoen. Aan wettelijke vastlegging van nog andere voorwaarden is de behoefte niet gebleken.

In antwoord op de vraag, of, indien de overeenkomsten omtrent den verkoop van landsproducten aangegaan worden zonder bekrachtiging bij de wet, zij zouden gesloten worden door den Minister na bekomen Koninklijke machtiging, kan de ondergeteekende verwijzen naar artikel 1 van de Indische Comptabiliteitswet, waarbij is bepaald dat Nederlandsch-Indië hetzij door den Gouverneur-Generaal, hetzij door den Minister van Koloniën wordt vertegenwoordigd. Het wordt niet noodig geacht dat voor overeenkomsten als deze eene bijzondere machtiging door de Kroon wordt verleend.

ARTIKELEN DER OVEREENKOMST.

Artikel 4. Indien, overeenkomstig den wensch van enkele leden, in dit artikel in plaats van de uitdrukking „Nederlandsch-Indië” de uitdrukking „het land” ware gebezigd, zou in de overeenkomst omschreven moeten zijn dat onder „het land” verstaan moest worden „Nederlandsch-Indië”. Bij eene volgende gelegenheid zal de tekst van het artikel nader herzien kunnen worden.

Voor het woord „betreft” is in het gedrukte afschrift het woord „wat” weggevalen.

Artikel 6. Door Minister PLEYTE is reeds bij de hierbedoelde gelegenheid uiteengezet waarom het hem wenschelijk voorkwam bij zulke overeenkomsten arbitrale beslissing van geschillen te bedingen.

De ondergeteekende meent de nadere overweging van dit vraagstuk aan hem te mogen overlaten.

Artikel 7. De in het Verslag met betrekking tot dit artikel aangegeven uitdrukking kan ook naar de meening van den ondergeteekende worden gemist. Zij is overgenomen uit de vorige overeenkomst, waarin blijkens de Memorie van Toelichting slechts de noodzakelijke veranderingen der op aanvang en einde betrekking hebbende tijdstippen zijn aangebracht.

*De Minister van Marine,
tijdelijk belast met het beheer van het
Departement van Koloniën,*

J. J. RAMBONNET.

